

A.J.Kukuła, *Wspieranie rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego z funduszy Unii Europejskiej w województwie lubelskim (2007–2013)*, [w:] *Polityka spójności Unii Europejskiej. Doświadczenia, wnioski i rekomendacje na lata 2014–2020*, red. B. Jóźwik, M. Sagan, T. Stępniewski, Lublin: Wydawnictwo KUL 2012, t. 2 (Problemy i przykłady realizacji polityki spójności w polskich regionach i instytucjach), s. 65–90.

Artur Jan Kukuła
Katolicki Uniwersytet Lubelski
Jana Pawła II w Lublinie

Wspieranie rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego z funduszy Unii Europejskiej w województwie lubelskim (2007–2013)

Supporting the development of the information society infrastructure
by the European Union funds in the Lublin region (2007–2013)

Abstrakt

Opracowanie prezentuje działania wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz jego infrastruktury przy udziale Funduszy Strukturalnych UE w słabo rozwiniętym regionie Polski jakim jest Lubelszczyzna. Autor podkreśla kluczowe znaczenie funduszy unijnych oraz związanych z nimi krajowych programów operacyjnych dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w okresie programowania 2007–2013. W opracowaniu przedstawiono najważniejszy z projektów wspierających rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego Polski Wschodniej –Projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej*.

Słowa kluczowe: polityka spójności, społeczeństwo informacyjne, Polska Wschodnia, rozwój regionalny, Lubelszczyzna.

Wprowadzenie

O szansach rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów we współczesnym świecie w coraz większym stopniu decyduje ludzki potencjał intelektualny oraz związane z nim zasoby wiedzy, której nieskrępowany przepływ umożliwiają technologie ICT (ang. *Information and Communications Technology*). Przed Polską, a zwłaszcza przed słabo rozwiniętymi województwami Polski Wschodniej staje dziś wymagające zadanie zbudowania nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy. Daje ona wskazanym województwom duże szanse na pomyślny rozwój oraz poprawę ich konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej. Priorytety te można osiągnąć jedynie przy optymalnym wykorzystaniu zasobów wskazanej grupy województw, a zwłaszcza wysokiej jakości zasobów ludzkich. Podstawą dla takiego kierunku rozwoju jest w dzisiejszych czasach dobrze rozwinięte społeczeństwo informacyjne.

Pomimo wyróżniającego się na tle pozostałych województw Polski Wschodniej potencjału Lubelszczyzny, region ten boryka się ze wszystkimi problemami charakterystycznymi dla tej grupy województw. Jedną z największych bolączek województwa lubelskiego jest słabo rozwinięta infrastruktura, w tym infrastruktura telekomunikacyjna, bez której nie można modernizować gospodarki regionalnej oraz budować sprawnie funkcjonującego społeczeństwa informacyjnego. W opracowaniu przedstawione zostały teoretyczne podstawy społeczeństwa informacyjnego, odnoszące się do niego cele wspólnotowej polityki spójności oraz możliwości wspierania jego rozwoju w województwie lubelskim poprzez rozbudowę właściwej infrastruktury wspieraną środkami strukturalnymi UE. Jednym z celów Autora niniejszego opracowania było ukazanie kluczowego znaczenia wspólnotowej polityki spójności oraz związanych z nią funduszy pomocowych dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego na Lubelszczyźnie w okresie programowania 2007–2013.

Podstawą dla opracowania były wspólnotowe, krajowe oraz regionalne dokumenty i strategie rozwoju gospodarczego, materiały statystyczne¹ oraz związane z podejmowaną problematyką opracowania autorów polskich i zagranicznych.

1. Czym jest społeczeństwo informacyjne?

Począwszy od drugiej połowy XX wieku możemy obserwować proces kształtowania się nowego rodzaju społeczeństwa, określanego mianem społeczeństwa informacyjnego (ang. *information society*)². Jego powstanie wiąże się z upowszechnieniem w tamtym właśnie okresie elektroniki oraz technologii teleinformatycznych. W Japonii, gdzie elektronika (zwł. użytkowa) rozwijała się wówczas najszybciej, na początku lat 60. XX wieku zaczęto mówić o społeczeństwie komunikującym się przy użyciu komputera (japoński termin „*johoka shakai*”). Po raz pierwszy o „społeczeństwie informacyjnym” pisał w 1963 r. dziennikarz Tadao Umesao, w artykule poświęconym ewolucyjnej teorii społeczeństwa opartego na informacji³. Wybitny amerykański socjolog Daniel Bell (1919–2011) w swojej pracy pt. *The Coming of Post-Industrial Society*⁴ analizując przemiany współczesnych społeczeństw zauważył, że w społeczeństwie postindustrialnym dominującymi zasobami stają się informacje oraz tworzona w oparciu o nie wiedza. W wyniku tych zmian powstaje zapotrzebowanie na specjalistów zarządzających informacjami oraz wiedzą. Bell wskazał na pewne cechy nowego

---

¹ Artykuł przygotowano w I-połowie 2011 r. w oparciu o dostępne wówczas dane statystyczne oraz ich opracowania.

² Por. L. W. Zacher, *Społeczeństwo postinformacyjne w kontekście ewolucji społeczeństw i wizji przyszłości*, [w:] L. Haber, M. Niezgoda, *Społeczeństwo informacyjne*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2006.

³ Wizja Umesao urzeczywistniła się w założeniu miasta Tsukuba, które stało się centrum badawczym Japonii.

⁴ D. Bell, *The Coming of Post-Industrial Society. A Venture in Social Forecasting*, New York: Basic Books 1973.

społeczeństwa bazującego na informacji (społeczeństwa informacyjnego). Chodziło mu o wzrost znaczenia wiedzy, naukowców i specjalistów; ukierunkowanie na postęp techniczny oraz innowacje; wzrost znaczenia nowoczesnych usług oraz rozwój sektora czwartego i piątego gospodarki narodowej.

Dla Manuela Castellsa (1942–), twórcy koncepcji społeczeństwa sieciowego, jednym z najważniejszych elementów przemian współczesnych społeczeństw jest właśnie rewolucja informatyczna.⁵ Późniejszy spektakularny rozwój takich przełomowych innowacji, jak Internet czy telefonia komórkowa umożliwił komunikację oraz dostęp do informacji w sposób i na skalę wcześniej niespotykane. Dzięki technologiom ICT odległość dzieląca ludzi przestała mieć znaczenie, a świat szybko „skurczył się” tworząc „globalną wioskę”. Doprowadziło to ostatecznie do sytuacji, w której informacje, wiedza oraz niczym nieograniczona komunikacja stały się dobrami podstawowymi dla współczesnych społeczeństw.

Społeczeństwo informacyjne jest nowym typem społeczeństwa ukształtowanym przede wszystkim w państwach wysoko rozwiniętych, gdzie nowoczesne technologie informacyjne i komunikacyjne stanowią ważną składową życia społecznego i gospodarczego. Społeczeństwo informacyjne jest więc społeczeństwem, które funkcjonuje w otoczeniu posiadającym rozbudowaną infrastrukturę telekomunikacyjną, która swoim zasięgiem obejmuje wszystkich obywateli wraz z rozbudowanymi zasobami informacyjnymi dostępnymi publicznie⁶. Jest to jednocześnie społeczeństwo, które przywiązuje dużą wagę do edukacji uwzględniającej nowoczesne technologie oraz umiejętności informatyczne. Celami tegoż społeczeństwa są przede wszystkim – powszechny dostęp do informacji, nowoczesna edukacja oraz rozwój podstawowego medium jakim jest Internet⁷. Według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), współczesne społeczeństwa będą w coraz większym stopniu społeczeństwami informacyjnymi, tj. takimi, w których informacje będą stanowiły istotną część wartości dodanej większości dóbr i

---

⁵ M. Castells, *The Information Age: economy, society and culture*, Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell 2000, vol. 1.

⁶ Pod pojęciem infrastruktury telekomunikacyjnej należy rozumieć zespół wszystkich środków technicznych, za pomocą których realizowane są różnego rodzaju usługi telekomunikacyjne takie jak -usługi głosowe, przesyłu danych, dostępu do sieci Internetowej, transmisji sygnałów telewizyjnych, tworzenie wirtualnych sieci korporacyjnych itp. Infrastrukturę te tworzą m.in. napowietrzne i ziemne kablowe linie telekomunikacyjne, kanalizacje kablowe (ziemne oraz w kanalizacji komunalnej), kable i przewody (metalowe oraz światłowodowe), słupy i maszty oraz aktywne i pasywne urządzenia przetwarzające i przesyłające sygnały telekomunikacyjne (analogowe/cyfrowe). Do tzw. infrastruktury towarzyszącej tej infrastrukturze zalicza się m.in. systemy zasilania, klimatyzacji i wentylacji, systemy przeciwpożarowe, systemy kontroli dostępu i zdalnego nadzoru.

⁷ Na temat społeczeństwa informacyjnego zob. oprac. Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej (www.ukie.gov.pl, od 1 stycznia 2010 r. UKiE został włączony w skład Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, <http://archiwum-ukie.polskawue.gov.pl/www/serce.nsf/0/6A1F328341480FEAC1256F6A0038762F?Open>, data dostępu 20.05.2011).

usług, zaś działalność informacyjna będzie w coraz większym stopniu charakteryzować obywateli i ich gospodarstwa domowe⁸. Interesującą i zarazem uniwersalną definicję społeczeństwa informacyjnego podaje Michael Casey wg którego społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo, w którym informacja staje się kluczowym elementem społeczno-ekonomicznej działalności człowieka oraz wprowadzanych przez niego zmian⁹.

2. Polityka spójności UE a rozwój społeczeństwa informacyjnego w latach 2007–2013

Najważniejszym instrumentem wsparcia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w obecnej perspektywie finansowej jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Ten kluczowy dla rozwoju UE fundusz „ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. (...) przyczynia się tym samym do zmniejszania różnic w poziomie rozwoju poszczególnych regionów oraz zmniejszania stopnia w jakim regiony najmniej uprzywilejowane (...) są opóźnione w rozwoju”¹⁰. EFRR ukierunkowuje swoje wsparcie zgodnie z aktualnymi celami polityki spójności (I. Konwergencja, II. Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie, III. Europejska Współpraca Terytorialna)¹¹. Rodzaj oraz zakres wsparcia EFRR jest zróżnicowany, w zależności od celu polityki spójności który finansuje.

Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego wchodzi w zakres Celu I – Konwergencja. Fundusz koncentruje się na wspieraniu zrównoważonego, zintegrowanego rozwoju gospodarczego m.in. poprzez wsparcie społeczeństwa informacyjnego, w tym „infrastruktury łączności elektronicznej, opracowanie zawartości, usług i aplikacji na poziomie lokalnym, poprawę bezpieczeństwa dostępności do publicznych usług on-line i ich rozwój, wsparcie i usługi na rzecz MŚP w procesie wdrażania i skutecznego wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) lub wykorzystania nowych pomysłów”¹².

W ramach Celu II – Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie, EFRR przewiduje działania o podobnym charakterze, jak w przypadku Celu I, które nastawione są na wspieranie społeczeństwa informacyjnego w regionach „propagowanie dostępu MŚP do technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz ich wdrażania i skutecznego wykorzystania poprzez

---

⁸ Zob. Dokumenty Komitetu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju ds. polityki informatycznej (ICCP, Information, Computer and Communication Policy) udostępnione na stronie OECD (www.oecd.org).

⁹ M. Casey, *Europejska polityka informacyjna. Wyzwania i perspektywy dla administracji publicznej*, Toruń: Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu 2001, s. 34.

¹⁰ Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2006 r. w spr. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1783/1999, Dz. U. L 210/1 z 31.07.2006.

¹¹ Art. 3 Rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 z dn. 5.07.2006.

¹² Art. 4, p. 2 Rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 z dn. 5.07.2006.

wspieranie dostępu do sieci, tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu, zapewnianie wyposażenia oraz rozwój usług i aplikacji, w tym w szczególności opracowywanie planów działania dla bardzo małych przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych”¹³.

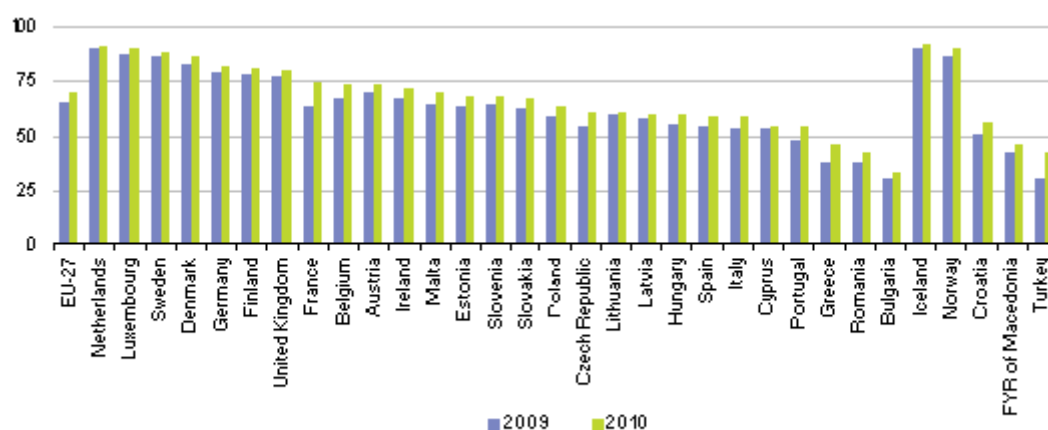
Istotne znaczenie dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego ma również wsparcie w ramach Celu III – Europejska współpraca terytorialna. Chodzi w nim o działania zmierzające do „poprawy dostępu do usług transportowych i telekomunikacyjnych oraz ich jakości (...) oraz propagowanie zaawansowanych technologii informacyjnych i komunikacyjnych” w wymiarze transnarodowym¹⁴.

3. Dostępność technologii ICT oraz zaawansowanie społeczeństwa informacyjnego w polskich regionach

Technologie ICT mają istotny wpływ na zwiększanie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poprawę jakości życia obywateli, szczególnie mieszkańców regionów słabo rozwiniętych. Bez tych technologii nie można dziś budować nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki regionalnej. Wydatki na technologie ICT, sprzęt komputerowy, oprogramowanie oraz związane z nimi usługi, rosły w polskim PKB stosunkowo szybko w przeciągu ostatniej dekady i według danych Eurostatu już w 2006 r. zbliżyły się do średniej tego typu wydatków w UE (2,6%–2,7% PKB).

Wykres 1.

Gospodarstwa domowe z dostępem do sieci internetowej w wybranych państwach UE (% wszystkich gospodarstw domowych) w latach 2009–2010

Source: Eurostat (online data code: ts_iir040)

Źródło: Eurostat

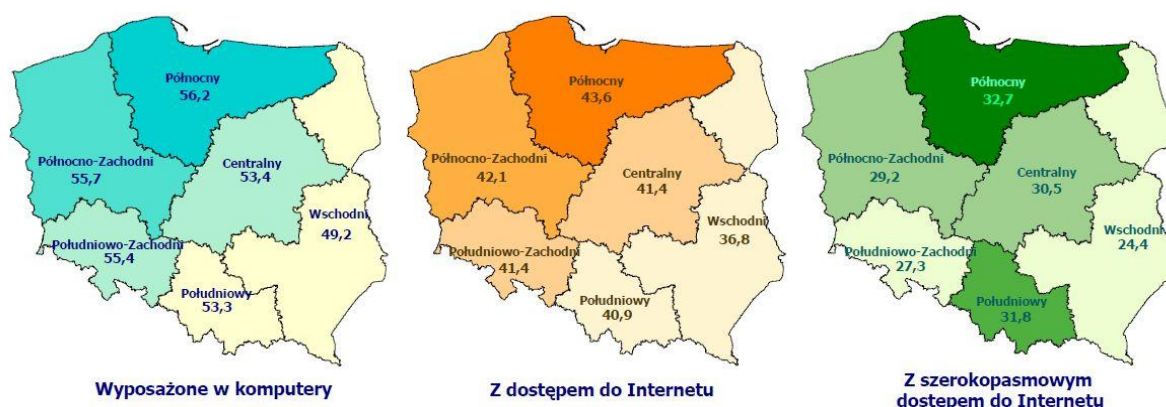
¹³ Art. 5, p. 3 b Rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 z dn. 5.07.2006.

¹⁴ Art. 6, p. 2 c Rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 z dn. 5.07.2006.

W komputery wyposażona jest dziś niemal każda firma, większość z nich posiada także dostęp do Internetu. Odsetek polskich firm korzystających z sieci internetowej wynosił w 2008 r. 92,7%, najwyższy był w województwie mazowieckim (97,7%), najniższy zaś w województwie łódzkim (86,8%). Województwo lubelskie uplasowało się pod tym względem na przeciętnym, średnim poziomie ze wskaźnikiem 92,5%. Własną stronę internetową posiadało do niedawna 56,6% przedsiębiorstw, najwięcej w województwie mazowieckim (66,3%), najmniej w województwach Polski Wschodniej, a konkretnie w województwie świętokrzyskim (43,2%). W województwie lubelskim takich firm było 47,1% (2007).

Jedną z największych niedogodności, jeśli chodzi o dostępność technologii ICT w Polsce, są poważne dysproporcje regionalne w dostępie do nich. Z największą dostępnością tych technologii spotykamy się w województwach Polski Północnej, a konkretnie w województwie kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim. Najsłabiej wypadają pod tym względem województwa Polski Wschodniej (oprócz warmińsko-mazurskiego), w tym także województwo lubelskie. Dla rozwoju gospodarczego Polski Wschodniej duże znaczenie ma stopień wykorzystania technologii informacyjnych w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na tym obszarze, w przypadku województw wymienionej grupy jest on niższy od średniego poziomu krajowego. Wyjątkiem jest tutaj możliwość korzystania z obsługi administracyjnej przez Internet, w której to dziedzinie niektóre województwa Polski Wschodniej, w tym województwo lubelskie, osiągają wskaźniki wyższe od średniej krajowej.

Wykres 2
Wykorzystanie technologii informacyjnych przez gospodarstwa domowe (%) w polskich makroregionach (2008)

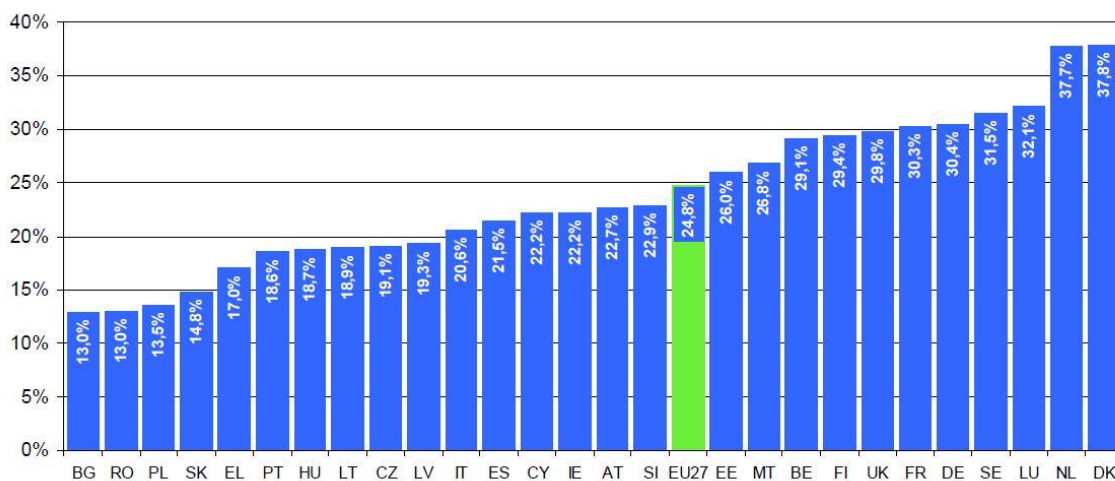
Źródło: *Rozwój regionalny w Polsce. Raport 2009*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009, s. 91 (na podstawie danych i opracowań GUS).

Inną poważną trudnością, jeśli chodzi o możliwości pełnego wykorzystywania Internetu i związanych z nim technologii, szczególnie w województwach słabo rozwiniętych, takich jak

województwo lubelskie, jest ciągle jeszcze zbyt mocno ograniczony na jego obszarze dostęp do szerokopasmowych łącz internetowych. Korzystanie z technologii ICT przez społeczeństwo oraz podmioty regionalnej gospodarki jest możliwe tylko na obszarach posiadających rozwiniętą, stacjonarną sieć szerokopasmową. Łączność szerokopasmowa gruntownie zmieniła oblicze Internetu, pozwoliła na wydatne rozwinięcie zasobów elektronicznych wytwarzanych przez użytkowników Internetu, a także na powstanie ekosystemów cyfrowych¹⁵. Dostęp do sieci szerokopasmowej pozwala obywatelom na pełne wykorzystanie dobrodziejstw Internetu oraz czerpanie z tego korzyści, m.in. przy prowadzeniu działalności gospodarczej, w kontaktach z administracją publiczną, korzystaniu z systemu opieki zdrowotnej czy edukacji na odległość.

Na podstawie statystyk widać, że Polska znajduje się na jednym z ostatnich miejsc wśród państw członkowskich Unii Europejskiej pod względem dostępu obywateli do Internetu szerokopasmowego. Zgodnie z danymi Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE), zaledwie 13,5% mieszkańców Polski jest przyłączonych do stacjonarnej sieci szerokopasmowej (2010). Gorzej wypadają tylko najmłodszy członkowie Wspólnoty – Bułgaria i Rumunia (13%). Średnia unijna, jeśli chodzi o dostępność Internetu szerokopasmowego, wynosi 24,8%. Jeszcze większa przepaść dzieli Polskę w tej dziedzinie od najlepiej rozwiniętych państw członkowskich UE, np. Luksemburga (32,1%) czy Danii (37,8%)¹⁶.

Wykres 3. Dostęp mieszkańców państw członkowskich UE do stacjonarnego Internetu szerokopasmowego (2010)

Źródło: Raport Komisji Europejskiej nt. rynku telekomunikacyjnego UE, Raport nr 15 (Progress Report on the Single European Electronic Communications Market – 15th Report, COM(2010)XXX.

¹⁵ Ekosystemy cyfrowe pojawiły się stosunkowo niedawno w związku z szybkim rozwojem globalnej sieci internetowej. Są to środowiska wirtualne, na które składają się różnego rodzaju elementy, m.in. osoby fizyczne, organizacje, usługi, oprogramowanie, aplikacje, obecne razem i działające w ramach jednej lub kilku misji, wchodząc jednocześnie we wzajemne relacje i interakcje. Ekosystemy cyfrowe posiadają interdyscyplinarną strukturę oraz cechy.

¹⁶ Dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Niedorozwój infrastruktury szerokopasmowej stanowi w dzisiejszych czasach jedną z podstawowych barier rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, zwłaszcza w słabo rozwiniętych województwach Polski Wschodniej. Jest to podstawowa bariera przy modernizacji gospodarek regionalnych idącej w kierunku budowania gospodarki opartej na wiedzy. W przypadku Polski Wschodniej mamy do czynienia zarówno z bardzo ograniczoną dostępnością do łącz szerokopasmowych, jak też z lokalnym zróżnicowaniem w dostępie do tych łącz. Należy mieć na uwadze, że odnoszący się do Polski wskaźnik dostępności łącz szerokopasmowych na poziomie 13,5% jest wartością uśrednioną dla całego kraju. W praktyce, lokalnie, występują bardzo duże dysproporcje w dostępie do stacjonarnych łącz szerokopasmowych. W najlepszej sytuacji są tradycyjnie województwa dobrze rozwinięte, a także duże ośrodki miejskie.

Mapa 1. Dostęp mieszkańców województw Polski do stacjonarnego Internetu szerokopasmowego (2010)

Źródło: Urząd Komunikacji Elektronicznej (na podst. danych Komisji Europejskiej).

I tak, najwyższy wskaźnik dostępności do łącz szerokopasmowych posiada województwo mazowieckie, gdzie 16% mieszkańców jest przyłączonych do tego typu sieci stacjonarnej. Najniższe wskaźniki mają województwa Polski Wschodniej, a konkretnie województwo świętokrzyskie (2,1%). W województwie lubelskim jest to zaledwie 3,8% mieszkańców¹⁷.

¹⁷ Dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Dostęp do szerokopasmowej sieci internetowej w województwie lubelskim jest w praktyce jeszcze mniejszy niż szacunkowe 3,8%, gdyż średnią wyliczoną dla tego województwa zawyżają ośrodki miejskie. Na obszarach wiejskich sieć szerokopasmowego Internetu do niedawna prawie nie występowała. Wobec tak dużej skali wykluczenia w tej dziedzinie, można uznać, że województwo lubelskie jest ciągle jeszcze, w dużej mierze, cyfrową prowincją kraju¹⁸. Przekłada się to bezpośrednio na możliwości rozwoju Lubelszczyzny, w tym na możliwości budowy innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy. Podobna sytuacja, choć w różnym stopniu, ma miejsce także w przypadku pozostałych województw Polski Wschodniej. Realizowane od niedawna projekty związane z rozbudową sieci szerokopasmowej na interesującym nas obszarze będą powoli ograniczać poziom wykluczenia cyfrowego, jednakże różnice w dostępie do Internetu, zwłaszcza Internetu szerokopasmowego, pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi wewnątrz poszczególnych województw mogą te zapóźnienia skutecznie utrzymywać jeszcze przez wiele lat. Jest to sytuacja bardzo niekorzystna dla rozwoju województwa lubelskiego i dlatego samorządy powinny traktować inwestycje związane z rozbudową nowoczesnych sieci szerokopasmowych w sposób absolutnie priorytetowy.

Jeśli chodzi o dostęp polskich przedsiębiorstw do Internetu szerokopasmowego, w tej dziedzinie również wyraźnie zaznacza się regionalne zróżnicowanie w dostępie do wysokoprzepustowych łączy stacjonarnych. Według danych z 2008 r. z szerokopasmowego Internetu korzystało w Polsce jedynie 58,7% przedsiębiorstw. W województwach Polski Wschodniej dostęp do niego jest na poziomie zadowalającym jedynie w województwach – podkarpackim i podlaskim. Najgorsza sytuacja pod tym względem występuje w województwie świętokrzyskim oraz w województwie łódzkim (poniżej 50%). W województwie lubelskim interesujący nas wskaźnik oscyluje w granicach 57%, co wprawdzie nie jest najgorszym wynikiem w kraju, niemniej jednak zbyt słabym, jeśli weźmiemy pod uwagę potrzeby związane z rozwojem województwa, zwłaszcza w kontekście budowy nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy oraz konieczności zwiększenia potencjału społeczeństwa informacyjnego¹⁹.

Ważną składową informatyzacji kraju, na którą zwracają uwagę autorzy jednego z ostatnich rządowych raportów poświęconych rozwojowi regionalnemu Polski, jest możliwość wykorzystywania Internetu przez podmioty gospodarcze w celu dokonywania transakcji

---

¹⁸ Sytuacja ta powoli ulega zmianie na skutek realizacji związanych z infrastrukturą telekomunikacyjną inwestycji dofinansowanych ze środków strukturalnych UE (lata 2007-2013).

¹⁹ Dane Głównego Urzędu Statystycznego dot. wykorzystania technologii ICT w polskich przedsiębiorstwach.

handlowych oraz do kontaktów z administracją publiczną. W przypadku działań handlowych, tylko co czwarte polskie przedsiębiorstwo wykorzystywało do niedawna w ten sposób Internet (23,6% polskich firm w 2007 r.)²⁰. Jeśli chodzi o kontakt z administracją publiczną przez Internet, z pełnej obsługi procedur administracyjnych korzystało jedynie 20,5% polskich przedsiębiorstw (2007)²¹. Pomimo postępu w zakresie informatyzacji administracji publicznej, odsetek podstawowych usług publicznych w pełni dostępnych on-line był w 2007 r. ponad dwukrotnie niższy w Polsce niż w państwach członkowskich UE (odpowiednio 25% i 59%)²².

Tabela 2. Wykorzystanie technologii informacyjnych przez przedsiębiorstwa w wybranych województwach Polski (2008)

Lp.	Województwo	Dostęp do komputera	Dostęp do Internetu ogółem/szer. pasm.	Własna strona www	Dokonywanie transakcji poprzez komputer	Pełna obsługa procedur administracyjnych przez Internet
	Polska	95,0	92,7—58,7	56,6	23,6	20,5
1.	Mazowieckie	98,1	97,7—65,7	66,3	33,2	22,0
2.	Dolnośląskie	94,0	91,2—61,3	56,6	23,6	21,2
3.	Wielkopolskie	94,4	92,3—53,1	50,5	16,8	18,5
4.	Małopolskie	95,1	92,7—62,5	62,3	25,3	22,1
5.	Zachodniopomorskie	94,6	91,9—57,4	55,1	21,2	18,1
6.	Lubelskie	95,1	92,5—57,0	47,1	20,5	20,6
7.	Podkarpackie	94,2	91,4—60,7	51,1	21,5	21,4
8.	Podlaskie	94,0	91,1—59,2	59,5	22,6	22,6
9.	Świętokrzyskie	93,9	90,2—48,0	43,2	19,1	19,8
10.	Warmińsko-mazurskie	93,2	90,4—52,5	47,7	14,7	18,5

Źródło: *Rozwój regionalny w Polsce. Raport 2009*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009, s. 92 (na podstawie danych i opracowań GUS).

Niekorzystną sytuację w zakresie dostępu do szerokopasmowych łącz internetowych ratuje, ale tylko w nieznacznym stopniu coraz lepsza oferta Internetu mobilnego operatorów telefonii komórkowej, jednakże nie jest to rozwiązanie, które może stanowić podstawę dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego na obszarach słabo zurbanizowanych (dominujących w Polsce Wschodniej). Dzięki Internetowi mobilnemu w ostatnich latach poprawiała się nieznacznie dostępność do sieci szerokopasmowej. W 2009 r. 5% społeczeństwa polskiego korzystało z tego typu Internetu.

²⁰ Najwięcej takich firm znajduje się w woj. mazowieckim, 33,2% oraz w województwach Polski Wschodniej (np. w woj. warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim wskaźnik ten oscyluje poniżej 20%).

²¹ Zaskakuje fakt, że najwięcej takich firm było w woj. podlaskim (22,6%), najmniej zaś na terenie woj. zachodniopomorskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego, śląskiego, łódzkiego i świętokrzyskiego (poniżej 20%).

²² Zob. *Rozwój regionalny w Polsce. Raport 2009*, s. 90-93.

4. Wsparcie dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego i jego infrastruktury na Lubelszczyźnie w latach 2007–2013

Doniosłe znaczenie dla rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej w Polsce Wschodniej, a tym samym dla upowszechnienia sieci szerokopasmowych stanowiących podstawę funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego miała *Ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych*, która weszła w życie 17 lipca 2010 r. (tzw. Megaustawa)²³. Jej uchwalenie miało na celu stworzenie podstaw prawnych, dzięki którym można zapewnić powszechny dostęp obywateli do zaawansowanych usług telekomunikacyjnych, a zwłaszcza do Internetu szerokopasmowego. Ustawa dostarczyła bardzo potrzebnych regulacji prawnych sprzyjających inwestycjom związanym z telekomunikacją oraz technologiami ICT, przyczyniając się jednocześnie do większej konkurencji na krajowym rynku telekomunikacyjnym.

Megaustawa wydatnie wsparła jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa wykonujące zadania z zakresu użyteczności publicznej przy realizacji lokalnych inwestycji telekomunikacyjnych. Działalność w zakresie telekomunikacji przynależy obecnie do zadań własnych JST. Samorządy dostrzegają, że tego rodzaju inwestycje mają duże znaczenie dla ich rozwoju, zwłaszcza w regionach słabo rozwiniętych. W chwili obecnej, operator publicznej sieci telekomunikacyjnej jest zobowiązany do uwzględnienia uzasadnionych wniosków samorządów o zapewnienie dostępu telekomunikacyjnego. Jednym z najważniejszych uregulowań wymienionej ustawy są ułatwienia w zakresie lokalizacji szczególnej formy inwestycji, jaką są regionalne sieci szerokopasmowe. Nowe rozwiązania prawne wynikające z Megaustawy przyczyniają się do aktywizacji JST w zakresie działalności związanej z telekomunikacją. Wspieranie samorządowych inwestycji telekomunikacyjnych dofinansowanych ze środków strukturalnych UE stało się dziś zbieżne z interesami podmiotów gospodarczych, które działają w branży telekomunikacyjnej. Sytuacja na rynku telekomunikacyjnym zmienia się powoli na korzyść społeczności lokalnych, w których interesie leży jak największa konkurencja na rynku usług telekomunikacyjnym oraz w jej efekcie lepszy dostęp do najnowszych technologii, a także postęp techniczny krajowej branży telekomunikacyjnej.

Znaczenie technologii ICT dla rozwoju społeczno-gospodarczego, szczególnie w przypadku regionów słabo rozwiniętych, sprawiło, że władze państwowe potraktowały priorytetowo działania związane z upowszechnianiem tych technologii. Dotyczy to przede wszystkim dostępu do Internetu szerokopasmowego. Przygotowując programy operacyjne do

---

²³ Dz.U. z dn. 16 czerwca 2010 r., nr 106, poz. 675.

obsługi funduszy strukturalnych w okresie programowania 2007–2013 zadbano o wyodrębnienie stosownej puli środków na realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych związanych z rozbudową krajowej sieci telekomunikacyjnej służącej zarówno gospodarce, jak i społeczeństwu. Kluczowe znaczenie dla rozbudowy tej sieci, a zwłaszcza sieci szerokopasmowej i tym samym rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwach Polski Wschodniej posiada Program Operacyjny *Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007–2013 (PORPW)*, a konkretnie jego II Oś Priorytetowa –*Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*²⁴.

Głównym celem PO *Rozwój Polski Wschodniej (PORPW)* jest przyśpieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Jest on realizowany poprzez realizację kilku celów szczegółowych, pośród których znajduje się także postulat zwiększenia dostępu obywateli oraz podmiotów instytucjonalnych i gospodarczych do Internetu szerokopasmowego na tym obszarze. II Oś priorytetowa *PORPW* obejmuje jedno Działanie –II.1 *Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej*, które nakierowane jest na zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych instytucjom publicznym, przedsiębiorcom i mieszkańcom regionów Polski Wschodniej zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie i podkarpackie)²⁵. Chodzi tutaj o realizację projektów, inwestycji, związanych z budową ponadregionalnej sieci szkieletowej, która umożliwi korzystanie z Internetu szerokopasmowego (z punktami dostępowymi w każdej gminie). Sieć szerokopasmowa jest słabo rozwinięta na tym obszarze, zwłaszcza jeśli chodzi o małe miasta i obszary wiejskie. Problem ograniczonego dostępu do łącz szerokopasmowych to tylko jedna z przeszkód na drodze do powstania rozwiniętego społeczeństwa informacyjnego. Innym, nie mniej istotnym w warunkach województw Polski Wschodniej problemem są umiejętności zaawansowanego korzystania z Internetu przez społeczeństwo, a zwłaszcza przez niektóre jego grupy, np. uczącą się młodzież, przedsiębiorców czy osoby w wieku poprodukcyjnym. W związku z tym ostatnim, realizacja II Osi priorytetowej *PORPW* zakłada zorganizowanie szerokiej akcji edukacyjnej skierowanej do obywateli, którzy będą korzystać z infrastruktury szerokopasmowej.

Potrzebę rozbudowy regionalnej infrastruktury telekomunikacyjnej, niezbędnej dla modernizacji regionalnej gospodarki, dostrzega się na Lubelszczyźnie od dawna. Samorząd

---

²⁴ *Program Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2007.

²⁵ *Program Rozwój Polski Wschodniej*, s. 85-87.

województwa lubelskiego dał temu wyraz w 2005 r. przygotowując *Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006–2020 (SRWL)*²⁶. Dokument stanowi podstawę dla wdrażanych obecnie w regionie działań rozwojowych, w tym dotyczących społeczeństwa informacyjnego. Są one finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i z Funduszy Strukturalnych UE. Niedostateczne zaawansowanie społeczeństwa informacyjnego w województwie lubelskim uznaje się za jedną z najpoważniejszych barier na drodze do modernizacji oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki Lubelszczyzny, a co za tym idzie poprawy warunków życia mieszkańców tego regionu.

Nadrzędnym celem *SRWL* jest „osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Lubelszczyzny poprzez zwiększenie konkurencyjności województwa oraz optymalne wykorzystanie jego wewnętrznych potencjałów rozwojowych”²⁷. Podejmowane w ramach strategii działania nakierowane są na uruchomienie w dłuższej perspektywie czasowej szeregu procesów rozwojowych w regionie, które umożliwią wejście Lubelszczyzny na ścieżkę trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z dróg osiągnięcia tych celów jest rozbudowa oraz unowocześnienie regionalnej infrastruktury telekomunikacyjnej przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Zgodnie z przedstawioną w *SRWL* wizją przyszłości Lubelszczyzny, województwo powinno stać się regionem konkurencyjnej gospodarki, regionem nowoczesnego społeczeństwa opartego na wiedzy, atrakcyjnym oraz spójnym terytorialnie, a także efektywnie zarządzanym i otwartym na współpracę międzynarodową²⁸.

Mając na uwadze interesującą nas w sposób szczególny kwestię rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie lubelskim, należy zwrócić uwagę na odnoszące się do niej zapisy *SRWL* i związane z nimi działania wspierające oraz konkretnie projekty, które nakierowuje się na rozbudowę regionalnej infrastruktury telekomunikacyjnej stanowiącej fundament społeczeństwa informacyjnego. Zgodnie z założeniami *SRWL*, podstawowymi wyznacznikami społeczeństwa informacyjnego na danym obszarze jest rozbudowana sieć telekomunikacyjna obejmująca swoim zasięgiem wszystkich obywateli oraz zasoby

---

²⁶ *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006–2020*, Lublin: Zarząd Województwa Lubelskiego 2005, t. I (Uwarunkowania i diagnoza stanu wyjściowego), t. II (Cele i priorytety strategii oraz system wdrażania). W 2009 r. ukazała się aktualizacja I i II tomu *Strategii*. Do przygotowania strategii zobowiązywała samorząd województwa – *Ustawa o samorządzie województwa* z dn. 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. Nr 91, poz. 576). *SRWL* została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XXXVI/530/05 w dn. 4 lipca 2005 r.

²⁷ *SRWL*, aktualizacja, t. II, s. 33.

²⁸ Zob. *SRWL*, aktualizacja 2009, t. II, s. 27–32, *SRWL* formułuje 4 priorytety rozwoju województwa lubelskiego: 1. Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy; 2. Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy; 3. Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa; 4. Rozwój współpracy międzyregionalnej oraz poprawa skuteczności wdrażania polityki rozwoju regionu (zob. *SRWL*, t. II, 2009, s. 33 i n.).

informacyjne dostępne publicznie. W *SRWL* stwierdza się, że funkcjonująca na terenie Lubelszczyzny szerokopasmowa infrastruktura teleinformatyczna nie obejmuje swym zasięgiem całego województwa i w związku z tym uznano ją za szczątkową. Autorzy strategii zauważają również, że brak jest towarzyszących tej infrastrukturze rozwiązań dostępowych, które pozwalałyby na swobodny rozwój sieci teleinformatycznej. W związku z wysokimi kosztami dostępu do istniejącej infrastruktury, możliwości wykorzystywania Internetu szerokopasmowego są ograniczone zarówno dla użytkowników indywidualnych, jak i instytucjonalnych, a także dla działających na terenie województwa podmiotów gospodarczych.

Przeprowadzone na początku 2007 r. badania, których wyniki zamieszcza się w *SRWL*, wskazują na niewystarczający dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. Dotyczy to przede wszystkim jednostek samorządu terytorialnego, które:

- posiadają jedynie podstawowe narzędzia komunikacji elektronicznej, tj. pocztę e-mail oraz strony www;
- zapewniają w większości jedynie pasywne, jednostronne usługi elektroniczne polegające na udostępnianiu informacji oraz wzorów formularzy dokumentów;
- oficjalna komunikacja elektroniczna w kierunku obywatel-urząd jest możliwa jedynie w ok. 40% przypadków;
- nie wprowadzają elektronicznej identyfikacji interesantów (2007 r.).

Wobec powyższego, w *SRWL* uznano, że usługi elektroniczne świadczone przez administrację samorządową w województwie lubelskim, jako podstawowe przejawy zaawansowanego społeczeństwa informacyjnego, są na początkowym etapie rozwoju i obejmują jedynie proste, bierne formy wykorzystania technik telekomunikacyjnych w komunikacji z mieszkańcami regionu. Zmiana istniejącego stanu rzeczy wiąże się z zasadniczą rozbudową infrastruktury telekomunikacyjnej, poprawą dostępności do niej (szczególnie do łącz szerokopasmowych), a także z nowym podejściem do zadań i funkcjonowania administracji oraz stworzeniem dobrze zabezpieczonych zintegrowanych zasobów informacyjnych. Realizacja zaplanowanych w strategii działań przyczyni się do rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa (m.in. poprzez lepszą współpracę ośrodków akademickich i naukowo-badawczych) oraz powstania wyspecjalizowanego rynku usług nie tylko o charakterze publicznym (komercyjnym), a także powstania nowych dziedzin działalności gospodarczej.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego i związanej z nim infrastruktury jest zapisany w Priorytecie I *SRWL* *Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do*

tworzenia miejsc pracy, Cel 1.6: *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*²⁹. *SRWL* uznaje niedostateczny rozwój społeczeństwa informacyjnego za jedną z barier rozwoju gospodarczego województwa oraz budowy gospodarki opartej na wiedzy i informacji. W regionie praktycznie nie istnieje ogólnie dostępna sieć szerokopasmowa. Brak jest również towarzyszących tego rodzaju infrastrukturze rozwiązań dostępowych. W efekcie Lubelszczyzna charakteryzuje się niskim poziomem wykorzystywania technologii informacyjnych w placówkach szkolnych, administracji publicznej, gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach. W celu zmiany opisanego stanu rzeczy w *SRWL* zaproponowano działania, które będą się przyczyniać do stopniowej poprawy dostępu do sieci szerokopasmowej oraz do rozwoju związanej z nią gamy usług cechujących nowoczesne społeczeństwo informacyjne³⁰. Działania samorządu województwa oraz zaangażowanych w te działania podmiotów gospodarczych, realizowane przy udziale środków strukturalnych UE do końca obecnego okresu programowania 2007–2013 (a dokładniej do 2015 r.), mają być nakierowane na:

- rozwój podstawowej infrastruktury teleinformatycznej w regionie, która umożliwi powszechny i tani dostęp do zasobów informacji (budowa szkieletowej sieci szerokopasmowej, rozbudowa sieci dostępowej na poziomie lokalnym, wsparcie publicznego dostępu do Internetu w każdej gminie);
- tworzenie szerokiej i wartościowej oferty usług elektronicznych (digitalizacja i upowszechnienie dokumentacji, archiwów, dóbr kultury, rozwój systemu strategicznych usług edukacyjnych, doradczych i administracyjnych);
- rozwój telemedycyny (tworzenie sieci telecentrów, wojewódzkiego systemu medycznych baz danych, wprowadzanie informatycznych systemów zarządzania, w tym zarządzania jakością w służbie zdrowia);
- stymulowanie rozwoju biznesu elektronicznego (wsparcie handlu elektronicznego, informatyzacja działalności przedsiębiorstw, rozwój usług wykorzystujących podpis elektroniczny);
- informatyzacja administracji publicznej oraz rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (tworzenie wewnętrznych sieci komputerowych i ustandaryzowanych systemów wewnętrznej informatyzacji instytucji).

---

²⁹ *SRWL*, t. II, s. 45-46.

³⁰ Wskaźnikami pomagającymi w ocenie realizacji tej polityki będą: długość publicznej sieci szerokopasmowej, udział gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu, liczba publicznych punktów dostępu do Internetu, liczba podmiotów wchodzących w skład ustandaryzowanych systemów informatycznych.

5. Projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej*

Jednym z najważniejszych projektów wspierających rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz związanej z nim ściśle infrastruktury telekomunikacyjnej w województwie lubelskim jest obecnie realizowany pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (SSPW)*³¹. Ma on na celu zapewnienie do końca 2013 r. dostępu do usług szerokopasmowych dla 90% gospodarstw domowych i 100% instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w 5 województwach Polski Wschodniej. Jednym z głównych problemów infrastrukturalnych na tym obszarze jest ograniczony zasięg istniejących sieci telekomunikacyjnych, a także techniczne nieprzystosowane sieci abonenckich operatorów telefonii stacjonarnej do realizacji usług szerokopasmowych.

Na niekorzyść użytkowników Internetu w Polsce Wschodniej działają także realia rynkowe związane z funkcjonowaniem krajowego rynku telekomunikacyjnego. W opinii operatorów telekomunikacyjnych niezbędne inwestycje telekomunikacyjne, zwłaszcza na terenach nie objętych do tej pory siecią szerokopasmową, a także na terenach słabo zaludnionych lub zamieszkałych przez ludność o niskich dochodach, nie są opłacalne z ekonomicznego punktu widzenia. Przy takim podejściu operatorów telekomunikacyjnych do interesującego nas zagadnienia, mieszkańcy województw Polski Wschodniej, w tym dużej części województwa lubelskiego, nie mieliby szans na uzyskanie w przewidywalnej perspektywie czasowej dostępu do nowoczesnej, taniej, stacjonarnej infrastruktury szerokopasmowej, która stanowi podstawę funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego. Szansę na zmianę tej niekorzystnej sytuacji, rzutującej bezpośrednio na możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego na obszarze Polski Wschodniej dał dopiero Projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej*.

Projekt *SSPW* obejmuje budowę na zagrożonych wykluczeniem cyfrowym terenach 5 województw Polski Wschodniej infrastruktury teleinformatycznej uzupełniającej już istniejącą infrastrukturę oraz rozwój regionalnych sieci szkieletowych (zgodnie z zasadą neutralności technologicznej, tj. bez faworyzowania konkretnych technologii). Z technicznego punktu widzenia, najlepszym rozwiązaniem dla regionalnych sieci szkieletowych są połączenia światłowodowe. Uwzględnia je projekt *SSPW*, w ramach którego przewidziano

---

³¹ Projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej* został przygotowany dla 5 województw Polski Wschodniej i jest realizowany na terenie tych województw. Łączna wartość wszystkich inwestycji *SSPW* to:

1 453 499 132,23 PLN (dofinansowanie z UE: 1 017 361 329,27 PLN) w tym: woj. lubelskie: 388 754 036,07 PLN (z UE 271 855 701,26 PLN); podkarpackie 296 033 485,25 PLN (207 255 317,5 PLN); podlaskie 252 358 083,25 PLN (176 825 734,13 PLN); świętokrzyskie 202 159 758,13 PLN (z UE 141 687 329,74 PLN); warmińsko-mazurskie 314 193 769,53 PLN (z UE 219 737 246,64 PLN).

przede wszystkim rozbudowę sieci światłowodowych, aby przybliżyć lokalizację węzłów optycznych sieci do użytkownika końcowego bez dublowania istniejących już traktów światłowodowych. Zakres inwestycji określony został dla każdego z powiatów 5 województw Polski Wschodniej z osobna. Powstałe w ramach projektu sieci będą otwarte dla wszystkich zainteresowanych firm telekomunikacyjnych dostarczających bezpośrednio usługi szerokopasmowe odbiorcom końcowym, tj. mieszkańcom, przedsiębiorstwom i instytucjom z terenu Polski Wschodniej. Dzięki temu podmioty komercyjne mogą obecnie budować własne sieci dostępne na terenach, które dotychczas nie były dla nich atrakcyjne z inwestycyjnego punktu widzenia.

W efekcie realizacji *SSPW* minimum 90% gospodarstw domowych oraz 100% instytucji publicznych i przedsiębiorstw w województwach Polski Wschodniej uzyska gwarantowany dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości transmisji co najmniej 6 Mbit/s do użytkownika (download) oraz 1 Mbit/s od użytkownika (upload). Działania prowadzone równoległe do omawianego projektu powinny zapewnić pozostałym gospodarstwom domowym (do 10%) dostęp o prędkości 1 Mbit/s „do użytkownika” i 144 kbit/s „od użytkownika”. Projekt *SSPW* jest finansowany ze środków *PORPW* oraz budżetów województw objętych projektem. Jego wartość określono na 1 453 499 132,23 PLN. Projekt jest finansowany w przeważającej mierze z Funduszy Strukturalnych UE (z EFRR wkład w wysokości 1 017 361 329,27 PLN). Przewiduje się, że dodatkowe środki, porównywalne z całkowitym budżetem projektu, zostaną zainwestowane także przez operatorów komercyjnych, którzy będą chcieli uczestniczyć w rozbudowie sieci dostępowych, komplementarnych.

Kluczowe znaczenie dla powodzenia Projektu *SSPW* ma współpraca samorządów województw Polski Wschodniej z jednostkami samorządu terytorialnego, na terenie których realizowane są interesujące nas inwestycje. Jej zasady, określające przykładowo działania ułatwiających prowadzenie inwestycji, zostały zapisane w listach intencyjnych wymienionych przez władze poszczególnych województw z właściwymi samorządami, które podpisano pod koniec 2007 r. Projekt *SSPW* jest projektem realizowanym wspólnie przez samorzady 5 województw Polski Wschodniej, aczkolwiek każde z województw w tej grupy będzie realizować tylko swoją część budowanej sieci szkieletowej. Studia wykonalności projektu dla poszczególnych województw zostały przygotowywane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W chwili obecnej (jesień 2011 r.) studia wykonalności Projektu *SSPW* są przekazywane przez wskazane ministerstwo samorządom wojewódzkim uczestniczącym w projekcie. Samorzady wojewódzkie oraz zaangażowane w projekt podmioty gospodarcze

musiały bardzo starannie przygotować się do realizacji projektu wypełniając wszystkie warunki formalno-prawne związane z tak skomplikowaną inwestycją infrastrukturalną (m.in. przygotowanie niezbędnych dla inwestycji o charakterze budowlanym dokumentów, uregulowanie kwestii własności gruntów na których będą realizowane działania, respektowanie prawa ochrony środowiska i obszarów chronionych NATURA 2000). Zakończenie prac przygotowawczych związanych z realizacją Projektu SSPW zaplanowano na 2012 r. Projekt SSPW będzie realizowany do końca Perspektywy Finansowej UE 2007–2013, jednakże w związku z jego rozmiarami i stopniem skomplikowania inwestycja zostanie ukończona prawdopodobnie ok. 2015 r., na co pozwalają obecnie obowiązujące zasady wydatkowania funduszy strukturalnych (dla lat 2011–2013 zasada n+2).

Uwagi końcowe

Wzmocnienie potencjału infrastruktury społeczeństwa informacyjnego województwa lubelskiego nastąpi w efekcie realizacji łącznie kilkudziesięciu projektów, głównie o charakterze infrastrukturalnym. Bez wątpienia, jednym z najważniejszych z nich jest Projekt *Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (SSPW)*, którego celem jest nadrobienie największych właśnie na obszarze Polski Wschodniej zaległości w dostępie do infrastruktury sieci szerokopasmowej. Realizacja projektu pozwoli na zdecydowanie większe niż ma to miejsce obecnie wykorzystanie możliwości najważniejszego współczesnego medium, jakim jest Internetu zarówno jeśli chodzi o samorządy, gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, jak i placówki edukacyjne na interesującym nas terenie.

Większość z wymienionych w opracowaniu działań oraz inwestycji, w tym kluczowe przedsięwzięcie – Projekt SSPW, nie zostałyby zrealizowane bez finansowego wsparcia UE, która dostrzega znaczenie dobrze rozwiniętej infrastruktury szerokopasmowej w rozwoju społeczno-gospodarczym Wspólnoty, a zwłaszcza regionów opóźnionych w rozwoju. Zaprezentowana w **Załączniku 1** lista kluczowych dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego Lubelszczyzny projektów miała w intencji Autora dać należyte wyobrażenie o skali rozbudowy interesującej nas infrastruktury w okresie programowania 2007–2013, a także pokazać jakie kierunki (→rodzaje projektów) w ramach tej rozbudowy są obecnie dominujące, co odzwierciedla w dużej mierze rzeczywiste potrzeby podmiotów gospodarczych oraz samorządów Lubelszczyzny związane z infrastrukturą telekomunikacyjną.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego to oczywiście nie tylko kwestia rozbudowy odpowiedniej infrastruktury, ale także szereg innego typu działań podejmowanych przez

podmioty gospodarcze czy instytucjonalne, mających na celu m.in. promocję różnego rodzaju udogodnień techniczno-organizacyjnych dla społeczeństwa i administracji oraz edukację w zakresie technologii informacyjnych. Niemniej jednak, należy mieć na uwadze, że w przypadku regionów słabo rozwiniętych, w których największe zapóźnienia dotyczą właśnie infrastruktury telekomunikacyjnej, jej rozbudowę należy traktować absolutnie priorytetowo. Z tego powodu opracowanie koncentruje się na wsparciu dla rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym łącz szerokopasmowych.

6 października 2011 r. KE przedstawiła pakiet legislacyjny dotyczący polityki spójności na lata 2014–2020.³² Nowy budżet Unii Europejskiej ma wynosić 972,2 mld euro (budżet na lata 2007–2013 wynosił 925,6 mld euro). Zgodnie z propozycją KE środki na realizację polityki spójności w latach 2014–2020 nie powinny ulec zmniejszeniu, a nawet powinny nieznacznie wzrosnąć w stosunku do okresu poprzedniego z 348 do 376 mld euro (35,7% – 36,7%). Wzrosnąć ma również pula środków strukturalnych przeznaczonych dla Polski z 68 do 80 mld euro. Wszystko wskazuje więc na to, że w latach 2014–2020 Polska dalej pozostanie największym beneficjentem wsparcia unijnego, w tym wsparcia w ramach wspólnotowej polityki spójności. Będzie to miało wielkie znaczenie dla rozwoju polskich regionów, a więc także Lubelszczyzny, zmuszonej do modernizacji swojej gospodarki oraz podnoszenia jej innowacyjności i konkurencyjności. Od przystąpienia Polski do UE w 2004 r. rozwój słabo rozwiniętych regionów Polski Wschodniej jest stymulowany przede wszystkim dzięki wspólnotowej polityce spójności i związanym z nią funduszom oraz programom pomocowym.

Na początku nowego okresu programowania 2014–2020 ciągle jeszcze będą wykorzystywane środki finansowe pochodzące z poprzedniego budżetu Wspólnoty, zaangażowane w realizację projektów rozpoczętych po 2010 r. zgodnie z regułą n+2 (przykładem tego jest Projekt SSPW, którego realizacja zakończy się ok. 2015 r.). Biorąc pod uwagę priorytety rozwoju UE w kolejnej perspektywie finansowej wynikające z realizacji nowej strategii rozwoju Wspólnoty, Strategii „Europa 2020”, m.in. nastawienie na wzrost gospodarczy, konkurencyjność oraz innowacyjność w gospodarce, można być pewnym, że lata 2014–2020 będą okresem sprzyjającym rozwojowi społeczeństwa informacyjnego, w tym także rozbudowie koniecznej dla niego infrastruktury. W tym kierunku pójdą zapewne także nowe krajowe oraz regionalne Programy Operacyjne, które z pewnością będą uwzględniać specyficzne potrzeby rozwojowe województw Polski Wschodniej, w tym Lubelszczyzny.

---

³² Zob. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm (data dostępu 25.05.2011)

Dodatkowym, interesującym instrumentem, który mógłby wesprzeć rozwój społeczeństwa informacyjnego na Lubelszczyźnie w latach 2014–2020, może się okazać planowany w związku z potrzebą modernizacji wspólnotowej infrastruktury komunikacyjnej fundusz transportowy „Connecting Europe”. Miałby to być fundusz wspierający przedsięwzięcia infrastrukturalne, a konkretnie projekty w dziedzinie transportu, energetyki i technologii informacyjno-komunikacyjnych, adresowany do wszystkich członków Wspólnoty, także do państw nie spełniających kryteriów wsparcia w ramach wspólnotowej polityki spójności.³³ Tego typu wsparcie może mieć duże znaczenie dla Polski, a zwłaszcza dla takich regionów jak Lubelszczyzna, która posiada słabo rozwiniętą infrastrukturę, w tym infrastrukturę telekomunikacyjną, a jednocześnie posiada doświadczenie w realizacji dużych projektów transgranicznych³⁴.

Negocjacje związane z przygotowaniem i uchwaleniem budżetu UE na lata 2014–2020 nie będą łatwe ze względu na trudności z którymi boryka się Wspólnota (skutki światowego kryzysu finansowo-gospodarczego, kryzys w strefie euro) i prawdopodobnie zakończą się dopiero pod koniec 2012 r.

Bibliografia

- Bell D., *The Coming of Post-Industrial Society. A Venture in Social Forecasting*, New York: Basic Books 1973.
- Bijak-Kaszuba M., *Polityka regionalna*, [w:] Integracja europejska, red. nauk. A. Marszałek, Warszawa: PWE 2004.
- Casey M., *Europejska polityka informacyjna. Wyzwania i perspektywy dla administracji publicznej*, Toruń: Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu 2001.
- Castells M., *The Information Age: economy, society and culture*, Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell 2000–2004, vol. 1–3.
- *Czynniki rozwoju regionalnego Polski Południowo-Wschodniej*, red. nauk. B. Pławgo, Białystok: Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. St. Staszica 2005, t. I.
- Dokumenty Komitetu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju ds. polityki informatycznej (ICCP, Information, Computer and Communication Policy) udostępnione na stronie OECD (www.oecd.org).

---

³³ Fundusz „Connecting Europe” z planowanym budżetem do 50 mld euro zastępujący dotychczasowe finansowanie rozwoju transeuropejskich sieci transportowych.

³⁴ Jak uważa była Komisarz ds. polityki regionalnej Unii Europejskiej, Danuta Huebner, w tym momencie nie są do końca jasne zasady finansowania funduszu transportowego, do którego mają być włączone środki polityki spójności przeznaczone na infrastrukturę. Polska, a także inni młodzi członkowie UE, główni beneficjenci tej pomocy, musieliby oddać część środków strukturalnych pod zarządzanie agencji koordynującej nowy fundusz, na co nie chcą się zgodzić. W przypadku trudności w osiągnięciu konsensusu, wskazana pomoc może zostać przekazana przez Wspólnotę na wsparcie innego rodzaju projektów, zob. wywiad z D. Huebner w miesięczniku gospodarczym „Forbes”, wydanie internetowe z dn. 22.09.2011 r. (<http://www.forbes.pl/artykuly/sekcje/wydarzenia/huebner--powalczmy-o-ponad-300-mld-zl,19692,1>).

- „Forbes”, miesięcznik gospodarczy, wydanie internetowe z dn. 22.09.2011 r. (<http://www.forbes.pl/artykuly/sekcje/wydarzenia/huebner--powalczmy-o-ponad-300-mld-zl,19692,1>)
- *Gospodarka regionalna i lokalna*, red. nauk. Z. Strzelecki, Warszawa: PWN 2008.
- Haber L., Niezgodą M., *Spółeczeństwo informacyjne*, Kraków: Wydawnictwo Uniw. Jagiellońskiego 2006.
- Molle W., *Ekonomika integracji europejskiej. Teoria, praktyka, polityka*, Gdańsk: Fundacja Gospodarcza NSZZ „Solidarność” 2000.
- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2007.
- *Program Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013. Narodowe Strategiczne ramy Odniesienia 2007–2013*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2007.
- *Rozwój Regionalny w Polsce. Raport 2009*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2009.
- *Roczniki Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego z lat 2006–2010*.
- Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2006 r. w spr. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1783/1999, Dz. U. L 210/1 z 31.07.2006.
- *Rozwój oraz polityka regionalna i lokalna w Polsce*, red. nauk J. Kaja, K. Piech, Warszawa: Szkoła Główna Handlowa 2005.
- *Rozwój Regionalny w Polsce. Raport 2009*, pod red. P. Żubera, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2009.
- *Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007–2015*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2006.
- *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006–2020*, Lublin: Zarząd Województwa Lubelskiego 2005, t. I i II (w 2009 r. ukazała się aktualizacja I i II tomu *Strategii*).
- Ustawa z dn. 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576).
- Ustawa z dn. 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z dn. 16 czerwca 2010, nr 106, poz. 675).
- Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XXXVI/530/05 z dn. 4 lipca 2005 r.
- Warda J., *Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej*, Lublin: Verba 2005.
- Zacher L. W., *Spółeczeństwo postinformacyjne w kontekście ewolucji społeczeństw i wizji przyszłości*, [w:] L. Haber, M. Niezgodą, *Spółeczeństwo informacyjne*, Kraków: Wydawnictwo Uniw. Jagiellońskiego 2006.
- *Zbiór dokumentów Wspólnoty Europejskiej w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na lata 2007–2013. Komentarz*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 2006.
- Źródła internetowe: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl), Główny Urząd Statystyczny (www.stat.gov.pl), Europejski Urząd Statystyczny –Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>), Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (www.ukie.gov.pl, od 1 stycznia 2010 r. UKiE został włączony w skład Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP), Urząd Komunikacji Elektronicznej (www.uke.gov.pl), Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (www.lubelskie.pl), Portal Unii Europejskiej (www.europa.eu), Portal Funduszy Strukturalnych (www.funduszeuropejskie.gov.pl).

Załącznik 1

Wykaz projektów wspierających rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w województwie lubelskim w latach 2007–2013:

I. Projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Oś Priorytetowa II: Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, Działanie II. 1 Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej³⁵:

1. Przedstawiony Projekt „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej” (łączna wartość inwestycji w ramach projektu 1 453 499 132,23 PLN), projekt realizowany na obszarze pięciu województw Polski Wschodniej (warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego).

II. Projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013, IV Oś Priorytetowa RPOWL „Społeczeństwo informacyjne”³⁶:

Lista projektów wybranych do dofinansowania dla Działania 4.1 „Społeczeństwo informacyjne”, Kategorii I: Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie regionalnym RPO WL na lata 2007–2013 – nr konkursu 08/RPOWL/4.1/2009

1. „E-Urząd – budowa elektronicznej platformy usług dla mieszkańców Gmin Powiatu Krasnostawskiego” (całkowita wartość projektu 3 445 243,40 PLN), wnioskodawca – Gmina Izbica.
2. „Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego” (6 831 630,00 PLN), wnioskodawca – Powiat Bialski.
3. „Kompleksowa informatyzacja Gmin Powiatu Kraśnickiego” (2 973 166,47 PLN), wnioskodawca – Gmina Urzędów.
4. „Budowa zintegrowanej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w Powiecie Lubelskim” (8 541 108,58 PLN), wnioskodawca – Powiat Lubelski.
5. „Budowa społeczeństwa informacyjnego poprzez informatyzację samorządów Powiatu Zamojskiego” (3 122 565,60 PLN), wnioskodawca – Gmina Łabunie.
6. „Infrastruktura i usługi społeczeństwa informacyjnego w KUL” (5 538 535,49 PLN), wnioskodawca, wnioskodawca – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.
7. „Wirtualne powiaty. Budowa społeczeństwa informacyjnego na Lubelszczyźnie Etap III” (30 113 127,40 PLN), wnioskodawca – Powiat Łęczyński.
8. „Budowa infrastruktury teleinformatycznej oraz publicznego, elektronicznego systemu usług administracji samorządowej w gminach: Wąwolnica, Wojciechów, Markuszów, Baranów” (2 095 097,52 PLN), wnioskodawca – Gmina Wąwolnica.
9. „E-powiat chełmski – rozwój elektronicznych usług publicznych w powiecie chełmskim” (8 473 905,62 PLN), wnioskodawca – Powiat Chełmski.
10. „Zrównoważony rozwój społeczeństwa informacyjnego Powiatu Janowskiego” (5 369 873,00 PLN), wnioskodawca – Powiat Janowski.
11. „Kompleksowa informatyzacja Powiatu Łukowskiego oraz Gminy Kłoczew” (5 727 587,18 PLN), wnioskodawca – Powiat Łukowski.
12. „E-POWIAT WŁODAWSKI, (5 133 548,68 PLN), wnioskodawca – Powiat Włodawski.

³⁵ Zob. strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego poświęcona SSPW (www.lubelskie.pl).

³⁶ Zob. strona internetowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (www.rpo.lubelskie.pl).

13. „Nowe technologie – lepsza jakość publicznych usług internetowych w Powiecie Hrubieszowskim” (5 017 421,20 PLN), wnioskodawca – Powiat Hrubieszów.
14. „Regionalna Sieć Szerokopasmowa Lublin północny-wschód” (12 516 896,00 PLN), wnioskodawca – Powiat Parczewski.
15. „Nowoczesna Uczelnia” jako system e-usług dla społeczeństwa informacyjnego województwa lubelskiego” (5 482 216,01 PLN), wnioskodawca – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.
16. „Puławy w sieci – budowa szerokopasmowej sieci teleinformatycznej i usług” (16 278 463,45 PLN), wnioskodawca – Miasto Puławy.
17. „Lubelskie Bezpieczne” (19 744 800,00 PLN), wnioskodawca – Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie.
18. „Informatyzacja Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (etap 2)” (4 377 879,78 PLN), wnioskodawca – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Lista projektów wybranych do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 4.1 Społeczeństwo informacyjne, Kategorii II Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie lokalnym RPO WL na lata 2007–2013 – nr konkursu 09/RPOWL/4.1/2009

1. „Informatyzacja gminy Szczepleszyn” (całkowita wartość projektu 1 094 950,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Szczepleszyn.
2. „Sieć bezprzewodowa i elektroniczna obsługa spraw w KUL” (1 919 777,75 PLN), wnioskodawca – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie.
3. „Rozbudowa systemu teleinformatycznego na potrzeby akcji ratowniczo-gaśniczych na terenie powiatów: Janowskiego, Kraśnickiego i Świdnickiego” (473 094,40 PLN), wnioskodawca – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim.
4. „E-Dęblin – rozwój społeczeństwa informacyjnego” (1 965 000,00 PLN), wnioskodawca – Miasto Dęblin.
5. „Zapewnienie warunków do budowy społeczeństwa informacyjnego gminy Frampol dzięki uruchomieniu sieci dostępowej Internetu socjalnego oraz zintegrowanego systemu informatycznego oferującego perspektywiczne usługi on-line” (633 880,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Frampol.
6. „Upowszechnienie usług on-line oraz bezpłatnego dostępu do Internetu w celu budowy społeczeństwa informacyjnego w gminie wiejskiej Chodel” (475 089,96 PLN), wnioskodawca – Gmina Chodel.
7. „Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą” (587 202,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Józefów nad Wisłą.
8. „Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego i zwiększenie dostępności E-usług na terenie gminy wiejskiej Siedliszcze” (490 092,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Siedliszcze.
9. „Likwidacja barier hamujących rozwój społeczeństwa informacyjnego w gminie wiejskiej Wilków” (561 380,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Wilków.
10. „E-administracja – rozwój usług publicznych on-line z zapewnieniem bezpłatnego dostępu do Internetu w centrum Lubartowa” (714 845,99 PLN), wnioskodawca – Miasto Lubartów.
11. „Informatyzacja Jednostek Samorządu Terytorialnego Powiatu Parczewskiego – etap II” (1 983 573,60 PLN), wnioskodawca – Powiat Parczewski.
12. „Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz udostępnienie usług elektronicznych on-line i organizacja PIAP dla ludności gminy Ostrówek” (484 396,80 PLN), wnioskodawca – Gmina Ostrówek.

13. „E-gmina – budowa publicznej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w gminie Milejów” (1 996 735,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Milejów.
14. „Miejska szerokopasmowa sieć szkieletowa w Lublinie – etap I” (1 777 372,10 PLN), wnioskodawca – Gmina Miasto Lublin.
15. „E-gmina – rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego Gminy Zamość” (1 015 300,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Zamość.
16. „Budujemy społeczeństwo informacyjne w gminach Kock, Jeziorzany, Michów” (1 866 563,40 PLN), wnioskodawca – Gmina Kock.
17. „E-Kraśnik” (1 935 750,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Miejska Kraśnik.
18. „Informatyzacja Gminy Niedzwica Duża” (445 194,80 PLN), wnioskodawca – Gmina Niedzwica Duża.
19. „Budowa sieci teleinformatycznej z systemem taniego Internetu dla mieszkańców Chełma” (1 889 833,07 PLN), wnioskodawca – Miasto Chełm.
20. „Elektroniczny Urząd – rozwój e-usług publicznych w Gminie Nałęczów” (425 740,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Nałęczów.
21. „E-powiat II – Rozbudowa infrastruktury informatycznej wspierającej realizację zadań publicznych w jednostkach powiatu krasnostawskiego” (1 957 717,47 PLN), wnioskodawca – Powiat Krasnostawski.
22. „Budowa społeczeństwa informacyjnego w Gminie Goraj poprzez upowszechnienie nowoczesnych technologii IT” (779 481,33 PLN), wnioskodawca – Gmina Goraj.
23. „E-usługi publiczne źródłem wzrostu standardów obsługi mieszkańców gminy Józefów” (845 216,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Józefów.
24. „Stworzenie systemu informatycznego łączącego biblioteki publiczne z terenu powiatu puławskiego” (878 995,00 PLN), wnioskodawca – Powiat Puławski.
25. „E-Miasto Zamość” (1 977 812,86 PLN), wnioskodawca – Miasto Zamość.
26. „E-gmina Rejowiec – platforma usług elektronicznych dla mieszkańców gminy Rejowiec” (331 580,01 PLN), wnioskodawca – Gmina Rejowiec.
27. „Infrastruktura ICT Powiatu Zamojskiego” (1 250 000,00 PLN), wnioskodawca – Powiat Zamojski.
28. „Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Gminy Bychawa” (1 067 061,20 PLN), wnioskodawca – Gmina Bychawa.
29. „Budowa lokalnej szerokopasmowej sieci internetowej w ramach przeciwdziałania wykluczeniu informacyjnemu mieszkańców gminy Potok Górny” (972 992,70 PLN), wnioskodawca – Gmina Potok Górny.
30. „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społeczeństwa informacyjnego Gminy Borki” (235 524,10 PLN), wnioskodawca – Gmina Borki.
31. „Budowa elektronicznej administracji w gminie wiejskiej Ułęż” (298 240,00 PLN), wnioskodawca – Gmina Ułęż.

III. Projekty kluczowe realizowane w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013* – lista podstawowa projektów kluczowych³⁷:

1. „Budowa regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej” (całkowita orientacyjna wartość projektu 16,92 mln PLN), beneficjent – Województwo Lubelskie.
2. „Lubelska Biblioteka Wirtualna” (19,81 mln PLN), beneficjent – Województwo Lubelskie.
3. „Wrota Lubelszczyzny – Informatyzacja Administracji” (44,59 mln PLN), beneficjent – Województwo Lubelskie.

³⁷ Zob. strona internetowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (www.rpo.lubelskie.pl).